

Moje rady začínajúcim včelárom December

V decembri na včelniciah vládne pokoj. Doprajme včelám, aby zimovali nerušené. Ich činnosť je obmedzená na udržiavanie nevyhnutnej teploty konzumovaním sacharidových zásob. V strede chumáča si včely udržiujú teplotu 18 – 25 stupňov Celzia. Smerom k okraju chumáča teplota postupne klesá. Vyrušované včelstvá majúvajú zvýšenú spotrebu zimných zásob. Včelstvo lepšie znáša túž zimu bez výkyvov oteplenia, ako zimné oteplenie pri ktorom zvyčajne začne skoro plodovať. V priebehu zimy raz za 1 – 2 týždne môžeme včelnicu, kočový voz, včelín skontrolovať pohľadom na letáče a okolie, či je všetko v poriadku.

Letáče od snehu musíme omiesť, najmä po výdatnom snežení a snehovej víchrici. Úľové podložky sledujeme počas celého zimného obdobia. V úľoch s pevným dnom vymetieme mŕtvolky, ktoré sú napadané v priestore letáčového otvoru z dôvodu lepšieho prívodu vzduchu v januári a februári. Niektorí včelári sledujú v zime včelstvá odpočúvaním. Odpočúvať ich môžeme gumenou hadičkou, ktorú zasunieme do podmetu alebo fonendoskopom. Keď počujeme vo včelstve tichý šum, je všetko v poriadku.

Ak včelstvo hučí, môže byť bez matky alebo má slabý prívod vzduchu. Môže trpieť aj smädou v dôsledku kryštalizácie zásob.

Blíži sa koniec roka a každý včelár môže zhodnotiť svoju prácu so včelstvami poslednej sezóny. Pri prezeraní záznamov vidí, kde bol ziskový alebo stratový. V nasledujúcej sezóne sa môže vyvarovať chýb, ktorých sa dopustil. Môže si spraviť plán svojej činnosti do budúcej sezóny. Mal by pamätať na nákup včelárskych potrieb, včelárskeho zariadenia a potrebného množstva medzistenok. Za dlhých zimných večerom môžeme študovať vhodnú včelársku literatúru. Naštudovať si môžeme rôzne technológie obhospodarovania včelstiev.

Prezriť si môžeme staršie čísla slovenského včelára. Prekvapí nás koľko zaujímavostí v nich objavíme. Zamerať sa môžeme na štúdium včelích chorôb a ich liečenie.

Zručnejší včelári si v zimnom období zhotovujú úle, rámičky a rôzne včelárske potreby. Venovať sa môžeme výrobe medoviny, sviečok, propolisovej tinktúry a iných výrobkov zo včelárskych produktov.

Na čo som zabudol v predchádzajúcich radách

Často sa stáva, že si začínajúci včelár zabudáva kvalitnú matku z cudzej línie. Po

úspešnom pridaní matky včelár vidí, že matka začala plodovať. Viac včelstvo nekontroluje. Pri ďalšej práci so včelstvom je nemilo prekvapený, keď nájde vo včelstve inú mladú matku. Včelstvo pôvodnú matku príjme, keď matka začne plodovať, včelstvo vyťiahne matečníčky z jej plodu.

Snaží sa ju za každú cenu vymeniť. Preto včelstvo musíme kontrolovať a matečníčky vyľamovať.

Keď sa začnú liahnúť včely z jej plodu, tieto už matečníky nerobia. Včely ťažšie prijímajú matky z cudzej línie.

Všeobecné rady začínajúcim včelárom

Včelárenie patrí medzi najkrajšie a najužitečnejšie koníčky. Včela medonosná je užitočná tým, že opeľuje väčšinu rastlín, dáva nám užitočné produkty: med, peľ, vosk, včelí jed, propolis a materskú kašičku. Ľudia tieto produkty vedia využiť v prospech svojho zdravia.

Začínajúci včelár by si mal v prvom rade overiť, či nie je alergický na včelí jed. Ak je silne alergický na včelie pichnutie, mal by sa poradiť s lekárom, alebo vôbec nevčeláril. Poznáme niekoľko stupňov alergie :

1. Po pichnutí včelou postihnuteľ miesto opuchne a začervena sa. To je najľahší stupeň alergie, s ktorým môžeme včeláril. Včelár si postupne zvykne na včelí jed.
2. Postihnuteľ po krátkej dobe začne svrbieť celé telo a vyháďzu sa mu po tele vyrážky alebo urobia sa väčšie hrče. To je stredný stupeň alergie.
3. Najťažší stupeň sa prejaví silným zvieraním hrdla, hrudníka a nevoľnosťou. Postihnuteľ ťažko dýcha a môže upadnúť do bezvedomia. Vtedy treba rýchlo vyhľadať lekársku pomoc.

Začínajúci včelár by mal začať včeláril spoš s 3 – 5 včelstvami. Vtedy má možnosť

porovnať jednotlivé včelstvá a ľahšie sa zorientuje, ktoré včelstvo je silnejšie a ktoré slabšie. Veľmi starostlivo by mal vybrať stanovište pre svoje včelstvá.

Najvhodnejšie je, aby úle smerovali na juh až juhovýchod. Dobré je, keď sú v závetrí a od rána majú dostatok slnka. V doleto včel musí byť dostatok peľu a nektáru po celú sezónu.

Mali by mať blízky prístup k vode. Ak vodu blízko nemajú, včelár musí spraviť hygienické napájadlo a umiestniť ho niekoľko desiatok metrov po boku úľov. Voda včelám nikdy nesmie chýbať. Ak voda v napájadle chýba včely sa preorientujú na vzdialenejší zdroj. Na zlom stanovišti včelstvá idú na jar zaostávajú v rozvoji.

Odev včelára musí byť bledý, alebo bielej farby, hladký nie chlpatý. Včely na bielu farbu neútočia preto, lebo im je odporná. Včela vidí bielu farbu tak, ako mi vidíme bezfarebný igelit. Pri ošetrovaní včelstiev nemá byť včelár opitý, nesmie sa nadmerne poťiť, nesmie byť nervózný, nemá byť navoňaný silnou voňavkou a nesmie robiť rýchle pohyby nad otvoreným včelstvom. Toto všetko provokuje včely k útokom a pichnutiu. Pri práci s bodavým včelstvom si ruky treba natrieť octom. So včelami pracujeme len za pekného počasia. Vtedy sú včely miernejšie. Keď je silno zamračené, vetro a pred búrkou sú včely pichavejšie a prácu s nimi odložíme na ďalší deň. Ak chceme úspešne včeláril musíme pravidelne obnovovať dielo – plásty, chovať 1 ročné matky a včelstvá dôsledne liečiť. Vtedy sa môžeme tešiť z dobrej znašky medu. Je na začínajúcom včelárovi akú technológiu obhospodarovania včelstiev si zvolí a osvojí.

V zimných mesiacoch sa zvyknú schádzať včelári na svojich schôdzkach. Tam si vymieňajú nadobudnuté skúsenosti z poslednej sezóny.

Touto cestou by som chcel poprosiť všetkých včelárov a čitateľov časopisu Slovenský včelár, aby svoje skúsenosti, postrehy, príbehy so včelstvami napísali do nášho časopisu. Z týchto skúsenosti a nápadov sa môžeme navzájom poučiť.

Prichádzajú najkrajšie sviatky roka, všetkým včelárom a ich rodinám prajem príjemné prežitie vianočných sviatkov, do nového roku veľa zdravia, šťastia, porozumenia v kruhu rodiny, božieho požehnanja a v nasledujúcej sezóne plné medníky.

Včelár, ktorý ochorie na chorobu zvanú včelárenie, už sa z nej nikdy nevyľieči.

Rudolf Schwarz
Priedviza